

Bij pagina 29 – De raadhuis kwestie

De Raadhuis kwestie

De politiek meest ingrijpende kwestie in onze gemeente van na de oorlog, speelde zich af toen de plaats voor een nieuw gemeentehuis gekozen moest worden. In 1949 bleek dat herbouw van het zwaar beschadigde raadhuis op Nerhoven in Gilze niet goed meer mogelijk was. De vraag was waar nieuwbouw plaats moest vinden, in Gilze of in het inmiddels grotere Rijen. Heel wat vergaderingen, beschreven bladzijden, stencil- en drukwerk waren er voor nodig om deze knoop door te hakken. Er vonden zelfs gesprekken plaats met de Commissaris van de Koningin om tot een oplossing te komen. Een onafhankelijke instantie, het Economisch Technologisch Instituut (ETI) uit Tilburg, kwam na een onderzoek tot de conclusie dat historisch en psychologisch gezien Gilze in aanmerking kwam, maar dat voor nieuwbouw Rijen aannemelijker was gezien de sociaaleconomische omstandigheden. Het instituut adviseerde te bouwen op een perceel aan de noordzijde van de oude rijksweg Breda – Tilburg.

Na alle mogelijke emoties kwam tenslotte na een zakelijke discussie in de raadsvergadering van 12 oktober 1950 een beslissing tot stand. Bij de stemming bleken er 9 raadsleden vóór en 6 tegen het voorstel te zijn om in Rijen te bouwen. En daarmee was de kogel door de kerk: het nieuwe gemeentehuis zou in Rijen komen.

Dagblad De Stem deed verslag in de editie van 13 oktober 1950:

'Het was ongewoon druk voor het gemeentehuis in Gilze gisteravond rond acht uur; dit wees nog eens extra op de grote belangstelling, welke daar voor de raadhuis kwestie onder de bewoners bestond. De publieke tribune, welke pas betreden mocht worden, nadat de besloten zitting, waarin de raad zich een uur lang beraden had over de netelige aangelegenheid, openbaar was gemaakt, bleek te klein om alle geïnteresseerden te bevatten. Er was ongetwijfeld meer politie in het gebouw dan normaal, maar er is, het weze ter ere der bevolking gezegd, geen onvertogen woord uit de rijen der toehoorders gevallen. De twee uren dat de vroedschap zich met de behandeling der 'verhuizing' bezighield, hebben de toeschouwers rustig toegeluisterd en ook in de raad zelf was van opwindning niets te bespeuren'.

Comité Gilze

Toch zat het een aantal inwoners van Gilze niet lekker en ondanks het dringend verzoek van de burgemeester om objectief te blijven en elkaar niet te irriteren, richtten zij het Comité Gilze op, waarin ook raadsleden en een wethouder uit Gilze zitting hadden. Voortrekker was Drs. J. Verster die een uitgebreide brochure onder de titel *Economische overwegingen* uitgaf, waarin hij de kwestie en de gevoelens in Gilze beschreef. Het comité stuurde een rekest naar Gedeputeerde Staten met het verzoek om het raadsbesluit van 12 oktober 1950 over de vestigingsplaats van het gemeentehuis te vernietigen. Tevens sprak het comité zich uit voor een bestuurlijke splitsing tussen Gilze en Rijen.

Burgemeester van Mierlo kon als voorzitter van de raad niet accepteren dat een aantal leden buiten het college en de burgemeester om, de kwestie op deze manier aan de orde

stelde. In een besloten zitting gaf hij de leden en zichzelf de gelegenheid om vrijuit te spreken. Hij wees de leden nadrukkelijk op de bij de installatie afgelegde eed, waarin raadsleden beloofden de belangen van de gemeente (als geheel) te zullen voorstaan en behartigen.

Uitkomst van het overleg was dat de Gilzer raadsfractie zich aan verdere activiteiten van het Comité Gilze zou onttrekken. Burgemeester en wethouders stuurden een brief naar Gedeputeerde Staten met de mededeling dat de voltallige raad zich niet met het eerder ingediende rekest kon verenigen en een splitsing tussen de kerkdorpen Gilze en Rijen niet in het belang van de gemeente en haar bevolking achtte.

De provinciale planologische dienst maakte daarna op verzoek van de gemeente een voorstel voor de uitbreiding van Rijen-West met daarin een plaats voor het gemeentehuis. De raad nam dit plan in 1954 aan.

Het gemeentehuis werd in 1961 gerealiseerd in het westelijk uitbreidingsplan van Rijen. Op 29 april 1961 opende Commissaris van de Koningin Mr. Dr. C.N.M. Kortman het nieuwe gemeentehuis aan het Raadhuisplein.